

tror jeg, man har Lov til at sige, at ved sin Virkning vilde den jo ingeniunde opfordre til Sparsommelighed. Tværtimod: Udplyndring ad Skattevejen vil utvivlsomt snarere — hvis den overhovedet har nogen Virkning — virke i modsat Retning. Saa vilde det dog teoretisk set være langt mere tiltalende og efter sit Formaal ogsaa stærkere virkende, om man gav en Præmie for ringe Forbrug, altsaa kom ind paa den Tanke, som Ingeniør Westenholz gennem ikke faa Aar har gjort sig til Talsmand for. Jeg ved ikke, om han helt vilde afskaffe den nuværende Form for Formue- og Indkomstskat, men i hvert Fald vil han omlægge den, og i Stedet for at tage det hele ad den Vej tage en Del som Forbrugsskat. Det vil altsaa sige, at han vil sætte en Præmie paa at bruge lidt. Saa vilde der blive Harmoni i Tingene, og for saa vidt kunde jeg sige, at rent teoretisk set vilde den Vej slet ikke være ilde. Om den er praktisk gennemførlig, er jeg imidlertid noget mere i Tvivl om. Jeg har en Del med Skattevæsenet at gøre, og i denne Egenskab ved jeg, at det ikke altid er nemt at komme helt til Bunds i Folks Indtægtsforhold, og jeg forstaa ogsaa meget vel, at det til Tider kan virke irriterende paa Folk, naar de skal give alle de Oplysninger om deres fuldkomne private Forhold. Jeg er tilbøjelig til at tro, at den Modvillie, som allerede er til Stede overfor dette at opgive sin Indkomst, vilde optræde i meget forstærket Grad, hvis man gik over til at kræve Oplysninger om, hvor stort Forbruget har været; og jeg føler mig i hvert Fald fuldkommen overbevist om, at naar der skulde gives Præmie for at have et lille Forbrug, vilde det vise sig forbavsende, hvor lidt Mennesker kunde leve af, og det var jo ikke just det, der skulde være Meningen.

Foruden Skattevejen er der saa den Vej, som vi fra vor Side ønsker at gaa, nemlig Toldvejen, og Toldvejen ikke saaledes at forstaa — efter min Opfattelse i hvert Fald —, at der lægges saa store Toldskatter paa, at man ikke køber de paagældende Varer, men vel saaledes, at man kommer henimod Grænsen, hvor man ikke køber dem. Har man saadanne høje Toldsatser, saa ligger jo deri, at de Penge, som den paagældende giver ud, gaar ikke ud af

Landet. Desværre kan man ikke overfor indenlandske Varer gaa den samme Vej. Man maa nøjes med at tage de Varer, som kommer udefra. Men der er ogsaa en hel Række af dem, som Folk sikkert længst muligt vil blive ved at købe. Naar der er høj Told paa disse Varer, der købes udefra, vil Følgen altsaa være den, at ikke alle Pengene gaar ud af Landet, men at i hvert Fald en ikke uvæsentlig Del bliver i Landet, bliver i Statskassen. Vel at mærke burde man saa være sikker paa, at de ogsaa bliver i Statskassen, at de ikke atter vandrer ud til sociale Formaal, eller hvad det nu kan være. For sker dette, saa er ogsaa denne Vej fuldkommen omsonst.

Naar man vil anvende Toldvejen, kan der være Tale om at gaa to Veje: man kan, som man gør i det Forslag, der er fremsat af samtlige Medlemmer af det konservative Parti, altsaa mig inklusive, gaa den Vej at opkræve Tolden i Guld. Den Vej har flere principielt tiltalende Sider, ikke mindst den, at man har prøvet den i et andet Land. Man har sagt, at efter de Erfaringer, der haves fra Norge, tør man ikke antage, at den Vej nytter noget. Jeg maa sige, at med Hensyn til enhver Foranstaltning, som man foretager for at hjælpe den danske Krone, gælder det, at man ikke maa antage, at den viser sin gavnlige Virkning lige med det samme. Man maa tværtimod være forberedt paa, at der gaar Maaneder, før den viser sin Virkning. At Egaliseringsfonden i sin Tid viste en pludselig gavnlige Indflydelse, var, om jeg saa maa sige, kun noget tilsyneladende. I hvert Fald opnaaede man kun det, at man slog Spekulationen ud, og det gav sig altsaa dette Udtryk. Men da jeg tror, at Ondet ikke er Spekulationen, men det store Forbrug i dette Land, saa maa man afgjort ikke vente, at Virkningen af det, man eventuelt maatte blive enig om, skulde komme saa pludseligt. Jeg maa altsaa hævde, at Forholdene fra Norge endnu ikke giver noget sikkert Billede af, hvorledes Indflydelsen af Loven til sin Tid vil blive.

Denne, om jeg saa maa sige, Guld-toldvej har den store Fordel, at gennem Kronens Forbedring falder Ordningen som en særlig Ordning bort af sig selv. Yderligere er der i det Lovforslag, som er fremsat fra kon-